

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

דברים שמעכבים במנחות ובנסכים

א. חסרון מיעוטו של קומץ.

אם חסר מעט מהקומץ, הרי זה פסול, שנאמר, "מלא קמץ" שתי פעמים (א) במנחת נדבה "וקמץ משם מלא קמץ". (ב) במנחת חוטא "וקמץ הכהן ממנה מלא קמץ". שנה הכתוב דין זה, שיהיה הקומץ מלא ולא חסר, ללמד שהוא מעכב את הכשר המנחה.

ב. חסרון מעוטה של המנחה משיעור עשרון.

שיעור המנחה הוא עשרון כפי שיתבאר בעזה"י בדף ק"ג ואם חסר ממנה מעט הרי זה פסול שנאמר "וקמץ משם מלא קמץ מסלתה", שאין הקמיצה כשרה, אלא כשהיא מכל הסולת בלא חסרון, [ריבויא דה"א דריש].

ג. חסרון מיעוט היין משיעורו.

שיעור יין של מנחת נסכים, מבואר בפרשת קרח, "ויין לנסך רביעית ההין ... לכבש האחד. או לאיל תעשה ... ויין לנסך שלשית ההין ... וכי תעשה בן בקר ... ויין תקריב לנסך חצי ההין", ואם חסר מהשיעור הזה הרי זה פסול כי נאמר בעניין "ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים", ללמד שהדבר מעכב את הכשר הנסכים.

ד. חסרון מיעוט השמן.

שיעור השמן של מנחת נסכים, מבואר בפרשת קרח, "מנחה סלת עשרון בלול ברבעית ההין שמן ... לכבש האחד. או לאיל תעשה מנחה סלת שני עשרונים בלולה בשמן שלשית ההין ... וכי תעשה בן בקר ... מנחה סלת שלשה עשרונים בלול בשמן חצי ההין".

ושיעור שמן של מנחת נדבה הוא לוג שמן.

ואם חסר מהשיעור הזה, המנחות הללו פסולות. שנאמר במנחת נסכים, "ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים", ללמד שהדבר מעכב את הכשר הנסכים.

ונאמר במנחת נדבה, "וקמץ משם מלא קמץ מסלתה ומשמנה" ללמד, שאין הקמיצה כשרה, אלא כשכל השמן קיים בלא חסרון, [ריבויא דה"א דריש].

ה. הסולת והשמן מעכבים זה את זה.

אף כשלא חסר מהסולת ומהשמן, אין המנחה כשרה, אלא כשהיו יחד, שנאמר, "וקמץ משם מלא קמץ מסלתה ומשמנה", ללמד שיהיו יחד, ושנה הכתוב דין זה פעם נוספת, "והקטיר הכהן את אזורתה מגרשה ומשמנה", ללמד שהדבר מעכב.

ו. הקומץ והלבונה מעכבים זה את זה.

אף כשלא חסר מהקומץ, אין המנחה כשרה, אלא כשתהא לבונה עם הקומץ, שנאמר, "וקמץ משם מלא קמץ מסלתה ומשמנה על כל לבנתה", ושנה הכתוב דין זה פעם נוספת, "והרים ממנו בקמץ מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה אשר על המנחה", ללמד שהדבר מעכב.

דברים נוספים המעכבים הכשר דבר

א. שני שעירי יום הכיפורים מעכבים זה את זה.
בעבודת יום הכיפורים נאמר, "ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים ... ולקח את שני השעירים והעמיד אתם לפני ה' פתח אהל מועד. ונתן אהרן על שני השעירים גזרות גזרל אחד לה' וגזרל אחד לעזאזל. והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגזרל לה' ועשהו חטאת. והשעיר אשר עלה עליו הגזרל לעזאזל יעמד חי לפני ה' לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל המדבר ...".

ושני שעירים אלו מעכבים זה את זה, ואין אחד מהם כשר לבדו, שנאמר בעבודת יום הכיפורים, "והיתה לכם לחקת עולם", וכל מקום שנאמר בו "חוקה", כל האמור בו מעכב את הכשרו.

ב. שני כבשי עצרת מעכבים זה את זה.

בעצרת [=שבועות] מביאים שני כבשים שהם שלמי ציבור שנאמר "ושני כבשים בני שנה לזבח שקלמים" ושני כבשים אלו מעכבים זה את זה, ואין אחד מהם כשר לבדו, שנאמר, "והניף הכהן אתם על לחם הבפורים תנופה לפני ה' על שני כבשים קדש יהיו לה' לפהו", ללמד, שהם מעכבים עד שיהיו שניהם.

ג. שתי הלחם מעכבים זה את זה.

בעצרת מביאים שתי לחם שנאמר "והקרבתם מנחה קדשה לה'. ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרונים סלת תהינה חמץ תאפינה בפורים לה". ואין אחד מהם כשר לבדו, שנאמר, "תהינה", ללמד, שהן מעכבות עד שיהיו שתיהן.

ד-ה-ו. שני סדרים של לחם הפנים ושני בזיכי לבונה.
נאמר, "ולקחת סלת ואפית אתה שתיים עשרה

חלות שני עשרנים יְהִיּה הַחֶלֶה הָאֶחָת. וְשָׁמַתְּ אוֹתָם שְׁתֵּימָּה מִמְּעַרְכֹת שֶׁשׁ הַמְּעַרְכֹת עַל הַשְּׁלַחַן הַטֹּהַר לִפְנֵי ה'. וְנִתְּתָה עַל הַמְּעַרְכֹת לְבִנָּה זָכָה וְהִיְתָה לֶלֶחֶם לְאַזְכָּרָה אֲשֶׁה לָהּ. בְּיוֹם הַשְּׁבִיט בְּיוֹם הַשְּׁבִיט יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי ה' תַּמִּיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עִוְלָם. וְהִיְתָה לְאֶהָרֹו וּלְבִנְיֹו וְאֶכְלָהוּ בְּמִקוֹם קָדֹשׁ כִּי קָדֹשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאֲשֵׁי ה' חֶק עִוְלָם".

ומכאן שיש לתת על שלחן הפנים שני סדרים של לחמים [בכל סדר ששה לחמים] וכמו כן על כל סדר של לחם הפנים בזך אחד של לבונה סך הכל היו שני סדרים ושני בזיכים.

ומתוך שנאמר בעניין "חק עולם" למדנו שכל אלו מעכבים זה את זה. שני הסדרים מעכבים זה את זה. שני הבזיכים מעכבים זה את זה. והסדרים והבזיכים מעכבים זה את זה.

ז. שני מיני לחמים של קרבן נזיר.

בעניין קרבנות הנזיר ביום מלאת ימי נזרו, מבואר שיביא עם קרבנו שני מיני לחמים, שנאמר "וְהִקְרִיב אֶת קָרְבָּנוּ ... (א) וְסַל מִצֹּת סֹלֶת חֹלֶת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן (ב) וְרִקִּיקֵי מִצֹּת מְשָׁחִים בְּשֶׁמֶן וּמִנְחָתָם וְנִסְפִיָּהֶם".

ואין אחד מהם כשר לבדו, שנאמר בסוף העניין, "כִּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נְזִירֹו", ללמד, שכל האמור בעניין מעכב את הכשרו.

ח. שלושה מינים שבפרה.

בשעת עשיית פרה אדומה יש לשרוף עמה שלושה מינים [המבוארים להלן], שנאמר, "וְלָקַח הַכֹּהֵן (א) עֵץ אֶרְזֵי. (ב) וְאַזְבֵי. (ג) וְשְׁנֵי תוֹלַעַת. וְהִשְׁלִיךְ אֶל תוֹךְ שְׂרִפַת הַפָּרָה".

ואם לא נתן אחד מהמינים הללו, אין אפר הפרה כשר לטהר בו טמאים, שנאמר בעניין, "זאת חֶקֶת הַתּוֹרָה", וכל מקום שנאמר בו "חוקה", כל האמור בו מעכב את הכשרו.

ט. ארבעה מינים שבתודה.

המביא קרבן תודה מביא עימו ארבע מיני לחמים שנאמר, "אִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבְנוּ וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה (א) חֹלֹת מִצֹּת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן (ב) וְרִקִּיקֵי מִצֹּת מְשָׁחִים בְּשֶׁמֶן (ג) וְסֹלֶת מִרְבֵּכַת חֹלֶת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן. (ד) עַל חֹלֶת לֶחֶם חֶמֶץ יִקְרִיב קָרְבָּנוּ עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו".

ומתוך שהוקשו שלמי נזיר לתודה, שנאמר בעניין תודה, "עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו", למדנו, [שדין לחמי נזיר כלחמי תודה, שבאים מעשרה קבין סולת ורביעית שמן, וכמו כן יש ללמוד מהיקש זה], שלחמי תודה דינם כלחמי נזיר שהם מעכבים את הכשר התודה.

י. ארבעה מינים שבמצורע.

בעניין סדר טהרת המצורע ביום טהרתו, כשנרפא ממנו הנגע, נאמר, "וְיָצְוָה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהָר (א) שְׁתֵּי צִפְרִים חַיִּוֹת טְהוֹרוֹת (ב) וְעֵץ אֶרְזֵי (ג) וְשְׁנֵי תוֹלַעַת (ד) וְאַזְבֵי. וְיָצְוָה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל כְּלֵי חָרֶשׁ עַל מַיִם חַיִּים. אֶת הַצִּפּוֹר הַחֵיָה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת עֵץ הָאֶרְזֵי וְאֶת שְׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הָאִזְבֵי וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת הַצִּפּוֹר הַחֵיָה בְּדָם הַצִּפּוֹר הַשְּׁחֻטָּה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים. וְהָזָה עַל הַמִּטְהָר מִן הַצָּרַעַת שְׁבַע פְּעֻמִּים וְטָהָרוּ וְשָׁלַח אֶת הַצִּפּוֹר הַחֵיָה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה".

ואם חיסר אחד מארבעת המינים הללו, לא טהר, כי נאמר בעניין, "זאת תְּהִיָה תּוֹרַת הַמְּצַרְעֵי", ללמד שכל האמור בעניין מעכב. [הויה עיכובא היא].

יא. ארבעה מינים שבלולב.

בסוכות יש ליטול ארבעה מינים הללו שנאמר, "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן (א) פְּרֵי עֵץ הָדָר (ב) כַּפֹּת תְּמָרִים (ג) וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת (ד) וְעֵרְבֵי נָחַל".

ומתוך שנאמר "וּלְקַחְתֶּם", יש ללמוד שתהא לקיחה תמה, כלומר שיקח את כל המינים, ולכן אם חיסר לקיחת אחד מהמינים, לא יצא כלל כאילו לא נטל שום מין, כי כל המינים מעכבים זה את זה.

לדעת חכמים – מי שיש לו ארבעה מינים הללו, יוצא ידי חובתו בנטילתם אף אם לא אגדס יחד, ורק כשחסר אחד מהמינים לגמרי, לא יצא ידי חובתו. ומכל מקום, גם לדעה זו, אף על פי שאדס יוצא ידי חובתו כשלא אגד את המינים יחד, לכתחילה יש לאגדס יחד, כי כך נאה הדבר, ונאמר, "זֶה אֶ-לֵי וְאֶנְהוּ", ללמד שיש לקיים את המצווה באופן הנאה ביותר.

ולדעת רבי יהודה – אף מי שיש לו ארבעה מינים הללו, אינו יוצא ידי חובתו בנטילתם, אלא אם כן אגדס יחד, שנאמר בעניין, "וּלְקַחְתֶּם", וכעין זה נאמר בעניין פסח מצרים, "וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אִזּוֹב וְיִטְבַּלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף ...", ויש ללמוד בגזרה שווה, שכשם שהיו מצווים לאגוד את האזוב שלקחו במצרים, כך מצווים לאגוד את ארבעת המינים שלוקחים בסוכות. >וכשם שארבעה מינים הללו שבלולב, שחלקם עושים פירות [אתרוג ותמרים] וחלקם אינם עושים פירות [הדס וערבה] זקוקים זה לזה להיות באגודה אחת, כך ישראל, כשהם מתענים, אינם נענים, עד שיהיו כולם באגודה אחת [צדיקים הדומים לדבר העושה פירות ורשעים הדומים לדבר שאינו עושה פירות], שנאמר "הַבּוֹנָה בְּשָׁמַיִם מַעֲלֹתָיו וְאֶגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּהּ [כלומר בזמן שאגודתו ביחד, אז יסדה] הַקָּרָא לְמֵי הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ ה' שְׁמוֹ". <

יב. שבע הזאות שבפרה.

בעניין עשיית פרה אדומה נאמר "וְהָזָה אֶל נֶכַח פְּנֵי אֶהָל מוֹעֵד מִדְּמָה שְׁבַע פְּעָמִים".

ואם חסר הזאה אחת הדבר מעכב את הכשר הפרה [לטהר באפרה] שנאמר בעניין "זאת חֶקֶת הַתּוֹרָה", וכל מקום שנאמר בו "חוקה", כל

האמור בו מעכב את הכשרו.

יג. הזאות פר ושעיר של יום הכיפורים [לפני ולפנים ובהיכל].

בעניין עבודת יום הכיפורים נאמר הזאות לפני ולפנים [בקודש הקדשים כנגד הכפורת] ובהיכל כנגד הפרוכת ועל מזבח הזהב שבהיכל שנאמר "וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וְהִזָּה בְּאֶזְבְּעוֹ [בקודש הקדשים] עַל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֹדֶמָה [הזאה אחת] וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת [בקודש הקדשים] יָזָה [עוד] שְׁבַע פְּעָמִים מִן הַדָּם בְּאֶזְבְּעוֹ. וְשָׁחַט אֶת שְׁעִיר הַחֲטָאת אֲשֶׁר לָעֵם וְהֵבִיא אֶת דָּמוֹ אֶל מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ [בקודש הקדשים] עַל הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת [כני"ל]. וְכָפַר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה [בהיכל] לְאַהֲל מוֹעֵד הַשָּׁכַן אִתָּם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם. וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכָפַר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהֵל יִשְׂרָאֵל. וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' [זה מזבח הזהב] וְכָפַר עָלָיו וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב [מתנה אחת על כל קרן]. וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם בְּאֶזְבְּעוֹ [על גגו של מזבח עוד] שְׁבַע פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְקִדְּשׁוּ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְכִלָּה מִכְּפַר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשְּׁעִיר הַחִי.".

וכל המתנות הללו מעכבות את הכשר הקרבנות הללו, שנאמר בסוף העניין, "וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם", וכל מקום שנאמר בו "חוקה", כל האמור בו מעכב את הכשרו.

יד. הזאות שאר פרים ושעירים הפנימיים. [פר העלם דבר של ציבור ופר כהן משיח הנעשים בהיכל].

פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודה זרה של ציבור דמם ניתן בהיכל כנגד הפרוכת ועל מזבח הזהב.

שנאמר בפר כהן משיח "וְלָקַח הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ מִדָּם הַפָּר וְהֵבִיא אֹתוֹ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד. וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶזְבְּעוֹ בְּדָם וְהִזָּה מִן הַדָּם שְׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי ה' אֶת פְּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ. וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן הַדָּם עַל קַרְנוֹת מִזְבֵּחַ קִטְרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בְּאַהֲל מוֹעֵד וְאֶת כָּל דָּם הַפָּר יִשְׁפֹךְ אֶל יְסוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד".

וכן נאמר בפר העלם דבר של ציבור, "וְהֵבִיא הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ מִדָּם הַפָּר אֶל אֹהֶל מוֹעֵד. וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶזְבְּעוֹ מִן הַדָּם וְהִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי ה' אֶת פְּרֹכֶת הַכַּפֹּרֶת. וּמִן הַדָּם יִתֵּן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בְּאַהֲל מוֹעֵד וְאֶת כָּל דָּם הַפָּר יִשְׁפֹךְ אֶל יְסוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד".

ואם חיסר אחת מן המתנות הללו לא כיפר שנאמר בפר העלם דבר של ציבור "וְעָשָׂה לְפָר [הזה של העלם ציבור] כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפָר הַחֲטָאת [של כהן משיח] כִּן יַעֲשֶׂה לוֹ" ולא הוצרך הכתוב הזה ללמד שתהא עבודת שניהם שווה שהרי בכל אחד פירשה תורה את העבודה כני"ל ומתוך שחזרה תורה לומר פעם נוספת שתהא עבודתם שווה למדנו שכל האמור בעניין מעכב את הכפרה.

ולא רק דברים שמצינו בשאר מקומות שמעכבים, כמתן שבע, [שמעכב גם בפרה וביום הכיפורים], אלא גם דברים שבשאר מקומות אינם מעכבים, כמתן ארבע, [שבמזבח החיצון, דבר הזקוק למתן ארבע, כחטאת, הוכשר בדיעבד גם במתנה אחת], בקרבנות אלו מתן ארבע [של מזבח הזהב], מעכב את הכשר, שנאמר, "כִּן יַעֲשֶׂה לוֹ", ללמד, שכל העשיות האמורות בהם מעכבים.

והכתוב "הַחֲטָאת", בא לרבות גם שעירי עבודה זרה של ציבור לדין זה, שכל הזאותיהם מעכבים.

טמא שנכנס לעזרה

נאמר, "וַיֹּאֲשֶׁר אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקֹּהֵל כִּי אֶת מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא מִי נִדָּה לֹא זָרַק עָלָיו טָמֵא הוּא", ומכאן שטמא שנכנס לעזרה **במזיד, חייב כרת**, [ובשווג חטאת].

ובכלל הכתוב הזה, לא רק טמא גמור, כגון טמא מת, שצריך הזאת מי נידה לטהרתו, [שנאמר "מִי נִדָּה לֹא זָרַק עָלָיו טָמֵא הוּא"], **אלא אף טמא קל, כגון זב שכבר טבל לטהרתו, ששוב אינו מחוסר אלא הבאת קרבן לגמור טהרתו**, גם הוא חייב כרת אם נכנס לעזרה במזיד, שנאמר בכתוב, "וַיֹּאֲשֶׁר אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא...". והכוונה לזה שאינו מחוסר אלא כפרת קרבן.

טהורים שנכנסו לפני ממיצתם

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אֶחֱיֶיךָ וְאֶל יְבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ [=להיכל] מִבֵּית לַפָּרֹכֶת [=לבית קדשי הקדשים מהפתח ועד הארון] אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן [=לבית קדשי הקדשים לפני מן הארון] וְלֹא יָמוּת כִּי בְּעֵנּוֹ אֶרְאֶה עַל הַכַּפֹּרֶת".

מכאן למדנו, שאפילו טהורים אסורים להיכנס להיכל ולקודש הקדשים [שלא לצורך העבודה], אלא שיש מקומות שהנכנס לשם לוקה על כך, כעובר באיסור לא תעשה גרידא, ויש מקומות שהנכנס לשם חייב מיתה.

לדעת חכמים – כך הכתוב נדרש (א) "וְאֶל יְבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ [=להיכל]". כלומר **על כניסה להיכל לוקה**, כעובר באיסור לא תעשה גרידא. (ב) "מִבֵּית לַפָּרֹכֶת [=לבית קדשי הקדשים מהפתח ועד הארון. וכן] אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן [=לבית קדשי הקדשים לפני מן הארון] וְלֹא יָמוּת". כלומר **על כניסה לכל קודש הקדשים** בין חוצה לארון ובין לפני מן הארון **חייב מיתה**. ואף על פי שהנכנס לפני ולפנים מתחייב מיתה מיד בכניסתו בפתח קודש הקדשים, הוצרכה תורה לכתוב גם, "אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת", כי בכך לימדה תורה

דין נוסף, והוא, שאין חיוב מיתה על כניסה לקודש הקדשים, אלא דרך ישרה, שהיא "אֶל פְּנֵי הַפְּרֶת", אבל הנכנס דרך משופש אינו חייב מיתה.

ולדעת רבי יהודה – כך הכתוב נדרש (א) "וְאֵל יָבֵא בְּכָל יַעַת אֶל הַקֹּדֶשׁ [=להיכל. וכן אל יבוא] מִבֵּית לְפָרְקֵת [=לבית קדשי הקדשים מהפתח ועד הארון]". כלומר **על כניסה להיכל וכן על כניסה לקודש הקודשים עד מקום הארון לוקה**, כעובר באיסור לא תעשה גרידא. (ב) "אֶל פְּנֵי הַפְּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרוֹן [=לבית קדשי הקדשים לפני מן הארון] וְלֹא יָמוּת". כלומר **על כניסה לקודש הקדשים לפני מן הארון חייב מיתה**. ומכל מקום, גם רבי יהודה מודה, שאין חיוב מיתה אלא כשנכנס דרך ישרה, כי לדעתו, כדי ללמד חיוב על כניסה לפני מן הארון, די היה לכתוב "פְּנֵי הַפְּרֶת", ומתוך שנאמר "אֶל פְּנֵי הַפְּרֶת", יש ללמוד, שרק הנכנס כשפניו מכוונות כלפי הכפורת חייב, כי לדעת רבי יהודה, "אֶל" בפני עצמו, הכוונה מכוון כנגדו.

[ואף על פי שלדעת רבי יהודה "אֶל" פירושו מכוון כנגדו ממש, אין ללמוד שכמו כן, מתוך שנאמר בעבודת יום הכיפורים "עַל", בכתוב "וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הַפְּרֶת קְדָמָה", שאין הדבר כשר אלא כשהארון במקומו, ומזה לכיוון הארון ממש, להוציא מקדש שני, שלא היה ארון במקומו, כי לעניין זה נאמר, "וְיִכָּפֵר אֶת מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ", כלומר את המקום המקודש לתת עליו את הארון הקדוש, ללמד שהדבר תלוי במקום הארון, ולא בארון עצמו].

מדיני [שבע] הזאות של פרה אדומה

בעניין עשיית פרה אדומה נאמר, "וְהִזָּה אֶל לֶכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדָּמָה שְׁבַע פְּעָמִים", ונאמרו בסוגיה כמה דינים בעניין הזאה זו, דין אחד כבר נתבאר לעיל [באות יב], ולהלן יתבארו בעזה"י עוד שני דינים.

א. הזאה לשמה.

כל ההזאות הללו, האמורות בעשיית הפרה, צריכות להיות לשמה, **ואם לא נעשו לשמה, היא פסולה**, שנאמר בפרשה, "וְהִיְתָה לְעֵדֹת פְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמִי נָדָה חֲטָאת הָוֵא", ללמד, שדין פרה זו כחטאת, וכשם שהחטאת פסולה כשנעשית שלא לשמה, כך פרה אדומה נפסלת כשנעשית שלא לשמה.

ב. הזאה מכוונת נכח פני אהל מועד.

< דברי רב חסדא :

לדעת רבי יהודה – צריך שיהיו כל ההזאות הללו לכיוון פתח אוהל מועד, שנאמר בפרשה, "וְהִזָּה אֶל לֶכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד", ולדעת רבי יהודה "אֶל" פירושו מכוון כנגדו, כלומר שתהא ההזאה לכיוון פתח אוהל מועד. **ואם לא כיוון לפתח אוהל מועד, פסל**, שנאמר בפרשה, "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה", וכל מקום שנאמר בו "חוקה", כל האמור בו מעכב את הכשרו.

ולדעת חכמים – אף אם לא הזה לכיוון פתח אוהל מועד, הרי זה כשר, כי לדעת חכמים, "אֶל" אין פירושו מכוון כנגדו, ואם כן, לא נאמר בכתוב שיש לכיוון את ההזאות לפתח אוהל מועד.

< דברי רבא :

אף לדעת חכמים, מתוך שנאמר, "וְהִזָּה אֶל לֶכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד", למדנו, שעל הכהן לעמוד כשפניו לצד מערב, לכיוון אהל מועד, אלא שכשהוא עומד כך כשפניו למערב, ההזאות כשרות אפילו אם לא כיוון אותם לפתח אוהל מועד, כי "אֶל" אין פירושו מכוון כנגדו. אבל **אם לא היו פניו של הכהן לכיוון אהל מועד**, אלא לצפון או לדרום, **ההזאות פסולות**.

הזאות האמורות בחטאות הפנימיות

- אם נעשו **שלא לשמן, פסולות**, כי חטאות הן, וכל חטאת שנעשית שלא לשמה, פסולה, [כמבואר במסכת זבחים].

- אבל אם נעשו **שלא מכוונות** בין מזרח למערב, **כשרות**, [אף לדעת רבי יהודה], כי לא נאמר בהם "אֶל לֶכַח".

הזאות האמורות במצורע

המצורע הבא להיטהר מביא עם קרבנותיו לוג שמן שמזים ממנו כנגד ההיכל ונותנים ממנו על תנוך ובהונות והשיריים נאכלים לכהנים.

ואם היו ההזאות הללו **שלא לשמן** – הרי הן כשאר קרבנות שנובחו שלא לשמן, שהם **כשרים**, **אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה**, ולכן מאחר שהשמן כקרבן כשר, **השיריים שלו מותרים באכילה**, אבל מאחר שלא עלה לבעלים לשם חובתם, **המצורע לא נטהר** על ידי השמן הזה. [ולעניין זה, הכל מודים שהשמן לא נפסל לגמרי, ואף רבי אליעזר, האומר, שדין אשם כדין חטאת, שאם נעשו שלא לשמן הם פסולים לגמרי, מודה הוא, שהשמן אינו נפסל לגמרי כאשם, בכך שנעשה שלא לשמה, כי דבר הלמד בהיקש, כאשם הלמד בהיקש מחטאת, שנפסל שלא לשמו, אינו חוזר ומלמד בהיקש, שיהיה השמן פסול לגמרי, כשנעשה שלא לשמה].

ואם היו ההזאות הללו **שלא לכיוון פתח ההיכל** – הרי זה **כשר**, כי לא נאמר בעניין "אֶל לֶכַח".